

Gemeenteraad	:	Bergen
Raadsvergadering	:	12 september 2024
Zaaknummer	:	
Voorstelnummer	:	
Commissiebehandeling	:	N.V.T.
Soort agendering	:	Besluitvorming
Team	:	Griffie
Opsteller(s)	:	Onderzoekscommissie recht van onderzoek

RAADSVOORSTEL

Bijlagen	:	Geheim: genoemde stukken onder 1a en 1b, totdat de geheimhouding is opgeheven.
----------	---	---

Onderwerp:	Opheffen geheimhouding op diverse documenten (voorgenomen besluit)
-------------------	--

Voorgesteld besluit

1. De raad neemt het voorgenomen besluit om op 28 september 2024 de geheimhouding op te heffen op de hieronder onder a. en b. genoemde stukken als daartegen geen zienswijze wordt ingediend voor 26 september 2024.
 - a. De ten behoeve van de besloten vergaderingen van de onderzoekscommissie opgestelde documenten:
 - de agenda's en verslagen van de vergaderingen van de onderzoekscommissie d.d. 13 juli 2023, 8 augustus 2023, 20 september 2023, 17 oktober 2023, 13 december 2023, 11 januari 2024, 12 maart 2024, 19 maart 2024, 20 maart 2024, 18 april 2024, 3 mei 2024, 15 mei 2024, 30 mei 2024, 25 juni 2024, 9 juli 2024 en 2 september 2024.
 - b. De eerder door het college opgelegde geheimhouding t.a.v. het volgende documenten (aangehecht aan dit raadsvoorstel):
 - De teksten onder de punten 17, 18, 19 en 20 uit het SWDV-advies d.d. 20 december 2022.
 - Paragraaf 5.4.4. en een deel van de samenvatting uit het advies van Stibbe-advocaten d.d. 28 maart 2023.
2. De raad besluit opnieuw een afweging te maken ten aanzien van het opheffen van de geheimhouding als er een zienswijze wordt ingediend door belanghebbende tegen het opheffen van de geheimhouding.
3. De raad mandateert de onderzoekscommissie om bij de belanghebbende de zienswijze inzake het opheffen van de geheimhouding te vragen en zo nodig op basis van de ingediende zienswijze een raadsvoorstel voor te bereiden.

Geheimhouding Nee Ja Het voorstel zelf is openbaar, de bijlagen zijn openbaar op 28 september 2024, tenzij er een zienswijze wordt ingediend.

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

Op 6 juli 2023 is door de raad een onderzoekscommissie ingesteld. Die commissie moet de door de raad gestelde onderzoeksvragen beantwoorden middels het onderzoek.

De commissie heeft de raadsleden hierover bijgepraat in een besloten bijeenkomst op 8 april 2024. Daarna heeft uw raad op 13 juni 2024 besloten de geheimhouding op te heffen op een aantal documenten, of delen daarvan. In het belang van de voortzetting van het onderzoek en het verkrijgen van alle antwoorden op de door de raad gestelde onderzoeksvragen, heeft de commissie besloten om getuigen te horen. Dit heeft plaatsgevonden op 17 juni 2024.

Nu de verhoren hebben plaatsgevonden, kan de onderzoekscommissie het onderzoek afronden, het eindrapport van het onderzoek gereed maken en dit rapport openbaar maken. Op een aantal documenten (of delen daarvan) die aan het eindrapport ten grondslag liggen rust echter nog geheimhouding. Zo lang dit het geval is, kan de onderzoekscommissie de delen van het eindrapport die daar betrekking op hebben niet openbaar maken. In uw besluit van 13 juni 2024 staat dan ook dat zodra het onderzoek helemaal is afgerond, wederom een voorstel aan u voorgelegd wordt tot het opheffen van geheimhouding waar op dat moment nog geheimhouding op rust. In het belang van het afronden van het onderzoek en het openbaar maken van het eindrapport wordt u gevraagd deze geheimhouding op te heffen.

De onderzoekscommissie heeft zich bij het opstellen van dit raadsbesluit juridisch laten adviseren.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

Op basis van artikel 87 van de Gemeentewet kunnen onder andere de raad en het college een verplichting tot geheimhouding opleggen ten aanzien van informatie die bij dat orgaan berust.

De gemeenteraad is bevoegd de geheimhouding op te heffen ten aanzien van informatie waarop hijzelf geheimhouding heeft opgelegd, zie artikel 89, derde lid, van de Gemeentewet. Ten aanzien van geheime informatie die door het college met de gemeenteraad is gedeeld, is de gemeenteraad exclusief bevoegd de geheimhouding op te heffen ex artikel 89, vierde lid, van de Gemeentewet. Daarnaast zijn de artikelen 155a t/m f van de Gemeentewet en de Wet Open Overheid (hierna: Woo) relevante wettelijke kaders.

ARGUMENTEN:

1. Eindrapport kan i.c. niet zonder opheffen geheimhouding

De gemeenteraad heeft tijdens de vergadering op 6 juli 2023 besloten een raadsonderzoek in te stellen naar *'het bestuurlijk besluitvormingsproces* in Bergen NH en de ontstane situatie en de handelingen in het dossier 'intentieovereenkomst Stichting Het Bijzondere Huis van Bergen'. Daarbij heeft de raad drie hoofdvragen geformuleerd:

- a. *Is de inrichting van de bestuurlijke besluitvormingsprocessen van de gemeente Bergen NH adequaat en zorgvuldig genoeg en welke stappen kunnen gezet worden om deze inrichting (verder) te verbeteren ook op basis van ervaringen in andere gemeenten?*
- b. *Op welke wijze is er door de gemeente Bergen NH en haar bestuurlijke (gewezen) vertegenwoordigers gehandeld in het tot stand komen van de Intentieovereenkomst (IOK) en in de periode na de totstandkoming?*
- c. *Is hierbij rechtmatig en volgens de kaders van de wet, geldende regels, de gedragscode en de bestuurlijke verhouding met de Raad gehandeld?*

Met het eindrapport legt de gemeenteraad publieke verantwoording af over de aanleiding tot het instellen van het onderzoek en over de wijze waarop het onderzoek is uitgevoerd. Als de geheimhouding op de stukken gehandhaafd blijft, dan brengt dit belangrijke beperkingen met zich mee voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen, het afleggen van deze publieke verantwoording en voor de navolgbaarheid van de conclusies en aanbevelingen uit het eindrapport.

2. Gronden opleggen geheimhouding wegen niet op tegen publieke belang van openbaarheid

In de verordening op het onderzoeksrecht van de gemeenteraad van Bergen NH heeft uw raad bepaald dat de onderzoekscommissie vergadert achter gesloten deuren. In het belang van het onderzoek heeft de onderzoekscommissie daarnaast geheimhouding opgelegd op alle agenda's en verslagen van de vergaderingen van de onderzoekscommissie. De onderzoekscommissie wil transparant zijn over het verloop van het onderzoek en de wijze waarop zij dit heeft uitgevoerd. Daarom wordt voorgesteld de geheimhouding op te heffen op de genoemde stukken onder beslispunt 1a.

Verder is het eindrapport van het onderzoek voor een belangrijk deel gebaseerd op de teksten uit de stukken genoemd onder 1b. Om ervoor te zorgen dat de onderzoekscommissie ook dat deel van het eindrapport openbaar kan maken, is het voorstel de geheimhouding op die teksten op te heffen. Daarbij is van belang dat het college ten aanzien van die teksten tot het opleggen van geheimhouding heeft besloten. Bij het opleggen van die geheimhouding is een beroep gedaan op de economische of financiële belangen van de gemeente (artikel 5.1, tweede lid, onder b, van de Woo). Om te beoordelen of deze grond nog steeds van toepassing is, zal de gemeenteraad zich een oordeel moeten

vormen over de vraag of deze economische of financiële belangen nog steeds in het geding zijn. Omdat het om een zogenaamde relatieve uitzonderingsgrond gaat, zal de gemeenteraad daarnaast een afweging moeten maken tussen het algemene belang van openbaarheid en het door de uitzonderingsgrond beschermde belang.

Bij het opleggen van de geheimhouding is het beroep op de economische en financiële belangen van de gemeente steeds ongeveer op dezelfde manier onderbouwd. In de besluiten hierover staat:

'Openbaarmaking van het document weegt niet op tegen het financiële belang van de gemeente, als bedoeld in artikel 5.1 lid 2 onder b van de Woo. Als de inhoud nu al openbaar gemaakt wordt, kan dit de juridische (onderhandelings)-positie van de gemeente aantasten. Daarnaast kan openbaar maken inzicht bieden in verder te nemen stappen van de gemeente hetgeen de rechtspositie van de gemeente in eventuele procedures onevenredig kan benadelen. Eén en ander kan het financiële belang van de gemeente schaden. Daarom wordt voorgesteld de geheimhouding op te leggen.

De onderbouwing van de besluiten tot geheimhouding hebben betrekking op een zogenaamde relatieve uitzonderingsgrond van de Woo. Dit betekent dat de gemeenteraad een afweging moet maken tussen het belang van openbaarheid en belang dat met de relatieve uitzonderingsgrond wordt gediend.

In dit geval weegt het algemene belang van openbaarheid bijzonder zwaar. Het is van groot belang dat het eindrapport en de antwoorden op de onderzoeksvragen openbaar zijn. Er kan dan publiek verantwoording over worden afgelegd en het maakt de conclusies en aanbevelingen uit het eindrapport navolgbaar.

Daar staat het door het college aangevoerde belang van de juridische (onderhandelings)-positie en de rechtspositie van de gemeente in eventuele procedures tegenover, maar voor dat belang geldt dat kenbaar is gemaakt dat de onderhandelingen met de Stichting Het Bijzondere Huis van Bergen inmiddels opnieuw geopend zijn. Onder die omstandigheden is zeer lastig te verdedigen dat artikel 5.1, tweede lid, onder b, van de Woo nog aan de orde is. De teksten geven geen actueel beeld van de positie van de gemeente.

3. Definitieve besluitvorming over opheffen geheimhouding volgt na zienswijze periode

Als de raad besluit tot het opheffen van de geheimhouding dan is sprake van een besluit waartegen bezwaar en beroep open staat. Belanghebbenden moeten de gelegenheid krijgen om hier tegen op te komen en de openbaarmaking te voorkomen. De Woo gaat hiervoor uit van een termijn van twee weken.

Vanuit het oogpunt van zorgvuldige besluitvorming wordt de belanghebbende dan ook daags na vaststelling van dit voorgenomen besluit, geïnformeerd over het opheffen van de geheimhouding op de stukken waar hij belanghebbend bij is. De belanghebbende krijgt de relevante stukken onder geheimhouding toegestuurd namens uw raad. Het voorstel is de

onderzoekscommissie daarvoor een mandaat te geven en de onderzoekscommissie bij de belanghebbende de zienswijze inzake het opheffen van de geheimhouding te vragen.

Als er geen zienswijze wordt ingediend, dan zijn de in dit voorstel genoemde stukken op 28 september 2024 openbaar. Mocht er wel een zienswijze worden ingediend, dan zal uw raad aan de hand van de zienswijze opnieuw een gewogen besluit moeten nemen over het opheffen van de geheimhouding. Het voorstel is om, zo nodig, de onderzoekscommissie een mandaat te geven om de besluitvorming van de raad hierover, aan de hand van de ingediende zienswijze, voor te bereiden. Als er een zienswijze wordt ingediend, zal dit overigens leiden tot vertraging in het afronden van het raadsonderzoek..

Gezien de eerder ingebrachte zienswijzen van het college, Stichting Het Bijzondere Huis en de oud-wethouder op het opheffen van de geheimhouding stelt de onderzoekscommissie voor om alleen op die delen die nodig zijn voor de afronding van het onderzoek en het opleveren van het eindrapport de geheimhouding op te heffen. Het belang van het raadsonderzoek strekt zich ook alleen uit over die delen van de adviezen van Stibbe en SWDV Advocaten die aan de conclusies en aanbevelingen van de onderzoekscommissie ten grondslag liggen. De onderzoekscommissie stelt voor de afweging daar dus ook toe te beperken en ook het college alleen nog om een zienswijze te vragen omdat door de andere belanghebbenden reeds eerder op de openbaarmaking is gereageerd.

VERVOLG

Zodra de geheimhouding is opgeheven op bovengenoemde stukken, kan het eindrapport worden afgerond. Ervan uitgaande dat er geen zienswijze wordt ingediend en er dus geen vertraging ontstaat in de voortgang van het onderzoek, streeft de onderzoekscommissie naar oplevering van het onderzoeksrapport op 28 september as zodat de gemeenteraad op 8 oktober een besluit kan nemen over de conclusies en aanbevelingen van het rapport en de politieke duiding kan vaststellen.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

n.v.t.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

n.v.t.

RISICO'S

Zowel t.a.v. het *niet* opheffen van de geheimhouding op genoemde stukken als tegen het *wel* opheffen daarvan, kunnen juridische procedures worden gestart. Dit kan leiden tot vertraging in de uitvoering van het raadsonderzoek en kan mogelijk ook leiden tot extra juridische kosten.

FINANCIËN

Aan het einde van het onderzoek legt de raadscommissie namens de gemeenteraad verantwoording af over de gemaakte kosten. Het budget van de raadscommissie wordt nog niet openbaar gemaakt omdat het onderzoek nog niet is afgerond.

COMMUNICATIE

De woordvoering namens de gemeenteraad over dit onderwerp is belegd bij de voorzitter van de onderzoekscommissie mevrouw M. van Kranenburg. De genoemde stukken zullen, indien openbaar geworden, op de website worden geplaatst en de media zullen hierover worden geïnformeerd middels een persbericht. Belangstellenden kunnen hun vragen over het proces en verloop van het onderzoek, per email stellen middels het volgende emailadres: onderzoekscommissie@bergen-nh.nl. De onderzoekscommissie zal deze zo snel mogelijk beantwoorden. Zo nodig wordt aan de hand van de vragen een Q&A opgesteld voor op de website.

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

--

Bergen, 12 september 2024

J.G.S. (Janne) Pijnenborg
Griffier

L.Hj. (Lars) Voskuil
Voorzitter